

STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNINGSPLAN

Inledning

Denna studie- och yrkesvägledningsplan gäller för Bromölla kommuns förskolor, förskoleklass, grundskolor och grundsärskola. Syftet med planen är att beskriva hur vi i förskolan, förskoleklass, grundskolan och grundsärskolan ska arbeta för att studie- och yrkesvägledning ska vara ett naturligt inslag i det dagliga pedagogiska arbetet. I förskolan och förskoleklass finns inget lagrum som säger att huvudman ska bedriva studie- och yrkesvägledning. Förskolans strävansmål med att utveckla tilliten till sin egen förmåga och att uttrycka egna åsikter för att påverka sin situation är viktiga grundpelare i arbetet för att göra väl underbyggda val i livet. Detta arbete fortsätter i förskoleklassen genom att pröva sin identitet och sina uppfattningar i mötet och samspel med andra.

Bakgrund

Den 1 juli 2011 infördes en ny skollag och en ny skolförordning (SKOLFS 2010:37). Skollagen (SKOLLAG 2010:800) betonar vikten av att vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses för alla elever i grundskola och sarskola (1 kap 29 §).

Praktisk arbetsorientering (Prao) är obligatoriskt från 1 juli 2018. Kopplingen mellan skola och arbetsliv ska stärkas genom att huvudmän för grundskolor ansvarar för att anordna prao. I grundskolan ska prao omfatta minst tio dagar sammanlagt under årskurs 8 och/eller 9. Obligatorisk prao finns redan inom grundsärskolan.

BROMÖLLA KOMMUN

Postadress
Box 18
295 21 Bromölla

Besöksadress
Kommunhuset
Storgatan 48
Bromölla

Telefon 0456-82 20 00 vx
Fax 0456-82 22 00
E-post kommunstyrelsen@bromolla.se
Webbplats www.bromolla.se

Orgnr 212000-0894

I läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr11 rev 2017; kap. 2.2, 2.6) står att läsa:

Skolans mål är att varje elev

- ska göra väl underbyggda val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning,
- kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden,
- har inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv, och
- har kännedom om möjligheter till fortsatt utbildning i Sverige och i andra länder.

I Bromölla kommuns Visionsdokument för Bromöllas utbildningsverksamhet (årsupplaga 2014) framhålls vikten av hög kvalitet i våra verksamheter samt att alla barn och elever ska få förutsättningar att klara av framtida studier och arbetsliv.

Mål

- Bromölla kommuns elever ska ha behörighet att söka nationella gymnasieprogram. Mätmetod: Andelen behöriga till gymnasiets nationella program.
- Eleverna som kommer från Bromölla kommun ska ha getts möjlighet att göra val som är välgrundade och motverkar att de hoppar av gymnasiestudierna eller byter gymnasieprogram.
Mätmetod: Följa elevernas skolplacering år 1 och 2 på gymnasiet.
- Eleverna ska efter sin tid i Bromölla kommuns grundskola uppleva att de förberetts väl för det som kommer efter grundskolan.
Mätmetod: Enkät i slutet av årskurs 9.

Målen utvärderas kontinuerligt efter varje läsår. Utifrån utvärderingen kan förändringar i planen göras.

Arbetsprocess

I Bromölla kommun arbetar vi utifrån *Behovstrappan för Studie- och Yrkesorientering* (se bilaga 1). För att tydliggöra arbetsprocessen för elever, föräldrar och pedagoger arbetar vi i återkommande cykler. En cykel består av tre olika moment; *Jag, Vad finns?* och *Testa. Jag* innebär att träna sin självkännetdom och hur jag samspelar andra. *Vad finns?* innebär att få kunskaper om närsamhället och omvärlden. *Testa* innebär att i praktiken använda och fördjupa sina kunskaper och färdigheter för att växa och utvecklas som person. I förskolan och i förskoleklassen arbetar barn/elever endast med ett moment *Jag och mina drömmar*. Det innefattar arbete med identitet, normer och värderingar samt tillit till sin förmåga.

Arbetsprocessen ska vara gemensam och strukturerad vilket innebär att ramen är den samma på samtliga förskole- och skolenheter i hela kommunen. Den ska bidra till likvärdighet, en ökad motivation och att skapa målbilder hos eleverna. Den ska också visa på mångfalden av yrken och studievägar. Till det som benämns *Aktiviteter* ska arbetsmaterial tas fram. Detta görs av en arbetsgrupp bestående av studie och yrkesvägledare (SYV), personal från kommunens aktivitetsansvar (KAA) samt personal från förskola och skola.

Studie- och yrkesvägledningsplanen och dess arbetsprocess ska vara väl förankrad hos all pedagogisk personal inom verksamhetsområdet. *Arbetsmarknadskunskap Sverige* som används på högstadiet är en del av arbetsmarknadskunskapen. KAA ska involveras i processen genom att arbeta mer förebyggande i skolan. På generell gruppnivå ska KAA stödja arbetet med arbetslivskunskap. På individnivå ska KAA arbeta med hemmasittare.

Kopplingen mellan skola och arbetsliv ska stärkas dels genom obligatorisk praon men också genom obligatoriska studiebesök. Studiebesöken ska komplettera praon och på så sätt bidrar till att elevernas studie- och yrkesval inte begränsas av kön eller social och kulturell bakgrund. Möjligheten för elever till skuggning (student för en dag på aktuellt gymnasieprogram) på gymnasieprogram ska utvecklas ytterligare. Skuggningen ska medverka till att eleverna gör genomtänkta gymnasieval och motverka att de hoppar av sina påbörjade gymnasiestudier. Studiebesök kan dels ske på arbetsplatser men också på utbildningsplatser. Studiebesöket *Industri Inuti* på vårterminen i årskurs

8 genomförs i samverkan med Sölvesborgs grundskolor och Furulundskolan. Praon genomförs i huvudsak under årskurs 8. Årskurs 9 fokuserar på gymnasievalet. Under hösten i årskurs 9 deltar eleverna i Framtidsboost på Furulundskolan (samverkansprojekt mellan Bromölla och Sölvesborgs kommuner samt Furulundskolan). Eleverna har möjlighet till skuggning men också att kombinera skuggning med kortare praon och på så sätt se kopplingen mellan studier och yrke.

Stadie	Moment	Aktivitet
Förskola Förskoleklass	Jag och mina drömmar	Det här vill jag bli när jag är stor?
Lågstadiet	Jag	Det här är jag? Hur presenterar jag mig?
	Vad finns?	Vad fanns för yrken förr? Hur har de förändrats? Hur har det förändrats manligt, kvinnligt.
	Testa	Leka yrken.
Mellanstadiet	Jag	Mina egenskaper kopplat till yrkesroll. Uppförandekoder i yrkeslivet.
	Vad finns?	Leta yrken. 10 vanligaste yrken i Bromölla, och regionen. Bristyrken
	Testa	En dag i arbete
Högstadiet	Jag	Internpraon. Uppförandekoder i yrkeslivet. Vart är jag på väg? Vilka vägar finns?
	Vad finns	Arbetsmarknadskunskap Studiebesök. Praon Entreprenörskap – UF-företag
	Testa	Framtidsboost Besök på Furulundskolan Skuggning på gymnasieprogram Praon

Källor

Skollagen. SFS 2010:800

Skolverket (2013). Allmänna råd med kommentarer. Arbeta med studie- och yrkesvägledning. Skolverket (2008). Kvalitet i studie- och yrkesvägledning – hela skolans ansvar.

Skolverket (2016). Läroplan för förskolan Lpö 98. Reviderad 2016.

Skolverket (2017). Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011. Reviderad 2017.

Visionsdokument för Bromöllas utbildningsverksamhet (årsupplaga 2014)

<http://arbetsmarknadskunskap.se/>

http://www.ystad.se/globalassets/dokument/kou-skola/osorterat/handlingsplan_for_syv.pdf

www.diva-portal.org/smash/get/diva2:728432/FULLTEXT01.pdf

<http://studylibsv.com/doc/975593/m%C3%A5luppfyllelsen-i-grundskolan-ur-ett-studie>

Bilaga 1

BEHOVSTRAPPA för STUDIE- och YRKESORIENTERING

Denna modell har tagits fram som ett stöd till all personal som arbetar med studie- och yrkesorientering. Alla delarna är erforderliga i processen och man vandrar upp- och nerför behovstrappan tills man inhämtat tillräckligt med kunskap, från förskolan till vuxen ålder.

Det är viktigt att särskilt belysa de delar som den enskilda individen inte har tillräckliga insikter i.

